

Kształtowanie i ochrona środowiska
Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

<p>Kierunek studiów Gospodarka przestrzenna</p> <p>Specjalność -</p> <p>Jednostka organizacyjna Wydział Gospodarki Przestrzennej i Architektury Krajobrazu</p> <p>Poziom studiów studia drugiego stopnia (magister inżynier)</p> <p>Forma studiów stacjonarne</p> <p>Profil studiów ogólnoakademicki</p>	<p>Cykl kształcenia 2022/23</p> <p>Kod przedmiotu ID000000IGPS.MI1A.1114.22</p> <p>Języki wykładowe polski</p> <p>Obligatoryjność Obowiązkowy</p> <p>Blok zajęciowy Przedmioty ogólne</p> <p>Dyscypliny Inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka, Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna</p> <p>Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak</p> <p>Przedmiot kształtujący umiejętności praktyczne Nie</p>	
<p>Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot</p>	<p>Barbara Mastalska-Cetera</p>	
<p>Pozostali prowadzący</p>	<p>Tomasz Kowalczyk, Barbara Mastalska-Cetera, Paweł Dąbek, Iga Kołodyńska</p>	
<p>Okres Semestr 1</p>	<p>Forma zaliczenia Egzamin</p> <p>Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 30 Ćwiczenia projektowe: 30</p>	<p>Liczba punktów ECTS 4.0</p>

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	zapoznanie studentów z problemami ochrony i kształtowania środowiska, uwarunkowaniami prawnymi, metodami ochrony jego komponentów oraz wpływem zagospodarowania przestrzennego i użytkowania przestrzeni na stan środowiska
----	---

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty uczenia się w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	procesy zachodzące w biosferze, metody i techniki ochrony zasobów i kształtowania środowiska.	GP_P7S_WG01, GP_P7S_WG04, GP_P7S_WK16	Egzamin pisemny, Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji
W2	działania pozwalające na zachowanie środowiska przyrodniczego ponadpokoleniowo.	GP_P7S_WG04, GP_P7S_WG05, GP_P7S_WK16	Egzamin pisemny, Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji
W3	możliwości przywracania przyrodzie obszarów zdegradowanych oraz zasady prowadzenia monitoringu stanu środowiska.	GP_P7S_WG12, GP_P7S_WK15, GP_P7S_WK16	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	korzystać z najnowszych metod badawczych i zastosować je w praktyce w taki sposób, aby poprawiać jakość życia ludności.	GP_P7S_UW08	Prezentacja
U2	interpretować złożone zależności zachodzące w środowisku przyrodniczym w relacji człowiek - przestrzeń- gospodarka.	GP_P7S_UW03	Prezentacja
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	podjęcia zawodowej odpowiedzialności za kształtowanie, zarządzanie i stan środowiska	GP_P7S_KO03, GP_P7S_KR06	Udział w dyskusji

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	30
Ćwiczenia projektowe	30
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	18
Przygotowanie prezentacji/referatu	30
Udział w egzaminie	2
Konsultacje	10

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120	ECTS 4.0
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	Liczba godzin 72	ECTS 2.8
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 30	ECTS 1.0

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy prowadzenia zajęć
1.	<p>Tematyka wykładów:</p> <p>Blok 1: Podstawowe pojęcia i problemy użytkowania i ochrony środowiska. Prawne i ekologiczne podstawy kształtowania i ochrony środowiska. Motywy i koncepcje ochrony środowiska. Historia ochrony środowiska na świecie i w Polsce.</p> <p>Blok 2: Środowisko jako złożony system oddziałujących na siebie komponentów środowiska i podsystemów. Użytkowanie środowiska: zasoby środowiska, funkcje środowiska. Zmiany stanu środowiska na świecie i w Polsce. Współczesny kryzys ekologiczny - jego istota i cechy.</p> <p>Blok 3: Zrównoważony rozwój: cele i zasady. Usługi ekosystemów a jakość życia. Ochrona środowiska w życiu codziennym. Organizacja ochrony środowiska. Instrumenty ochrony środowiska.</p> <p>Blok 4: Zagrożenia lasów. Zieleń w krajobrazie: zwarte kompleksy leśne, zieleń śródpolna, komunikacyjna i towarzysząca zabudowie. Szczególna rola lasów i zadrzewień w ochronie środowiska i kształtowaniu krajobrazu.</p> <p>Blok 5: Ochrona hydrosfery. Niedobory i zanieczyszczenie wód. Kształtowanie przestrzeni obszarów charakteryzujących się niedoborami wodnymi. Kształtowanie przestrzeni obszarów o stałym i okresowym nadmiarze uwilgotnienia gleby. Małe zbiorniki wodne w środowisku. Kształtowanie retencji w miastach.</p> <p>Blok 6: Ochrona gleb. Degradacja gleb. Formy i skala. Problemy zasklepienia gleb.</p> <p>Blok 7: Zanieczyszczenia i ochrona atmosfery. Globalne ocieplenie: efekt cieplarniany a globalne ocieplenie, skutki globalnego ocieplenia, przeciwdziałanie. Przyczyny i mechanizmy zaniku ozonu. Skutki niszczenia ozonosfery. Kwaśne deszcze. Smog. Ochrona powietrza atmosferycznego.</p>	Wykład

2.	<p>Blok 1:</p> <p>Analiza hydrograficzna terenu. Analiza wybranych cech morfometrycznych zlewni oraz zagospodarowania terenu. Analiza zagrożenia powodziowego. Analiza przestrzenna procesów erozji wodnej w zlewni z wykorzystaniem równania strat glebowych. Ocena skali wybranych zjawisk degradujących środowisko. Propozycja ograniczenia degradacji środowiska zjawiskami erozji. Opracowanie raportu projektu. (Projekt wykonywany w środowisku GIS na podstawie dostępnych danych przestrzennych) (zajęcia 1-9)</p> <p>Blok 2:</p> <p>Opracowanie wybranych zagadnień dotyczących problematyki ochrony przyrody dla Parku Narodowego z uwzględnieniem aktualnej problematyki ochrony środowiska, przepisów prawa, warunków lokalnych i adaptacji do zmian klimatu. Praca w oparciu o metodę PBL (Problem Based Learning). Opracowanie raportu pracy zespołowej oraz prezentacja wyników. (zajęcia 10-15)</p>	Ćwiczenia projektowe
----	--	----------------------

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

analiza przypadków, Film dydaktyczny, Metoda problemowa, Praca w grupie, Wykład, blended learning, analiza tekstów, Burza mózgów, Dyskusja, Ćwiczenia

Aktywności	Metody zaliczenia	Udział procentowy w ocenie łącznej przedmiotu
Wykład	Egzamin pisemny	50%
Ćwiczenia projektowe	Prezentacja, Kolokwium, Udział w dyskusji	50%

Wymagania wstępne

Przyrodnicze uwarunkowania gospodarki przestrzennej, kształtowanie krajobrazu, prawne podstawy gospodarki przestrzennej

Literatura

Obowiązkowa

- Chełmicki W., Woda. Zasoby, Degradacja, Ochrona, 2001, PWN, Warszawa.
- Ochrona środowiska przyrodniczego. PWN, Warszawa;
- Paluch J. (red.), 2001: Ochrona wód i gleb. Wyd. AR Wrocław;
- Weiner J. 2020: Życie i ewolucja biosfery. (wyd. uzupełnione i poprawione)PWN, Warszawa;
- Żarska B., 2005: Ochrona krajobrazu. Wyd. SGGW, Warszawa;

Dodatkowa

- aktualne akty prawa międzynarodowego i krajowego odnoszące się do ochrony środowiska i jego kształtowania
- Pływaczyk A., Kowalczyk T., 2007: Gospodarowanie wodą w krajobrazie. Wyd. UP Wrocław;
- Raszka B. 2010: Narzędzia retardacji przekształceń środowiska w gospodarce przestrzennej, Biuletyn KPZK, z. 242:109-120, Warszawa;
- Bródka S. (red.) 2010, Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego, Seria: Studia i Prace z Geografii i Geologii nr 4, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań
- Małachowski K. (red.) 2012: Gospodarka a środowisko i ekologia, CeDeWu, Warszawa
- Łaguna T. M., Witkowska-Dąbrowska M. (red) 2010: Zarządzanie zasobami środowiska, Wyd. Ekonomia i środowisko, Białystok

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
GP_P7S_KO03	Absolwent jest gotów do uświadamiania sobie skutków społecznych prowadzonych działań, uznawania potrzeby udziału społecznego i współdziałania w procesach decyzyjnych, komunikowania się ze społeczeństwem i przekazywania informacji specjalistycznych w sposób zrozumiały.
GP_P7S_KR06	Absolwent jest gotów do dostrzegania efektów i skutków działalności gospodarczej w przestrzeniach publicznych oraz w środowisku przyrodniczym i społecznym, przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, zauważania dylematów związanych z rozstrzygnięciem decyzji przestrzennych i ich długookresowych konsekwencji; rozumie inne, humanistyczne, punkty widzenia.
GP_P7S_UW03	Absolwent potrafi opracować scenariusze i warianty decyzyjne, rozwiązywać zagadnienia optymalizacyjno-lokalizacyjne i przeciwdziałać konfliktom przestrzennym, a także prognozować i oceniać skutki środowiskowe polityk i planów przestrzenno-rozwojowych; potrafi określić wpływ procesów społeczno-gospodarczych na funkcjonowanie człowieka.
GP_P7S_UW08	Absolwent potrafi analizować zjawiska środowiskowe, przestrzenne i społeczne, rozumiejąc wielowątkowy wymiar gospodarki przestrzennej, dobierając odpowiednie metody, techniki i narzędzia oraz automatyzować procesy analityczne wykorzystując różnorodne zbiory danych.
GP_P7S_WG01	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady modelowania przestrzeni przy wykorzystaniu narzędzi informatycznych, wybrane metody i narzędzia opisu oraz analiz, w tym techniki pozyskiwania danych oraz modelowania struktur przestrzennych i społecznych, procesów i prawidłowości w nich zachodzących.
GP_P7S_WG04	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody i nowoczesne techniki stosowane do oceny zmian przestrzennych, procedury oraz narzędzia oceny wielowymiarowych skutków (społecznych, gospodarczych i środowiskowych) wywołanych procesem rozwojowym i przekształceniami przestrzeni. Rozumie potrzebę humanistycznego podejścia (humanizacji przestrzeni).
GP_P7S_WG05	Absolwent zna i rozumie typy planów i operatów przestrzennych wykonywanych dla potrzeb różnych obszarów, w tym obszarów funkcjonalnych, zależności pomiędzy ustaleniami planu a cechami przestrzeni, typy decyzji administracyjnych w gp i pp oraz ocen i ewaluacji w gospodarce przestrzennej, różnice w zapisach planistycznych wynikające z odrębności prawno-administracyjnej przygotowanych dokumentów.
GP_P7S_WG12	Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady zarządzaniu środowiskiem w organizacjach oraz proekologicznej gospodarki, zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz zagadnienia dotyczące środowiskowych uwarunkowań i barier rozwoju społeczno-gospodarczego. Zna w pogłębionym stopniu zasady oraz uwarunkowania planowania, eksploatacji i udostępniania infrastruktury technicznej na potrzeby realizacji usług publicznych, w tym uwarunkowania finansowe, techniczne i organizacyjne.
GP_P7S_WK15	Absolwent zna i rozumie społeczne uwarunkowania w odniesieniu do dylematów gospodarowania zasobami środowiska i kształtowania przestrzeni dla potrzeb człowieka. Zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w życiu struktur przestrzennych.
GP_P7S_WK16	Absolwent zna i rozumie w stopniu pogłębionym metody i techniki waloryzacji zasobów i kształtowania środowiska; rozumie procesy w nim zachodzące oraz potrzebę zachowania środowiska przyrodniczego ponadpokoleniowo. Zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w życiu obiektów i systemów technicznych. Rozumie konieczność rewultywacji i rewitalizacji obiektów zdegradowanych.